

อีกฉบับ ๑ มีความว่า พระราชบัญญัติ
สยามชอเค อินเคาน์ ซิล ว่า ด้วงจับกุลาที่หนีไป
จากเรือค้าขายฝ้ายสยาม เข้าไปในพระราชอาณาเขต
ฝ้ายอังกฤษส่งตัวนั้น พระราชวินิจฉัยเมื่อวันที่ ๑๐
เดือนธันวาคม ค.ศ. ๑๘๖๖
สมเด็จพระนางเจ้า เสด็จประทับพร้อมด้วย
เคาน์ ซิล คำทูลว่า

ในพระราชบัญญัติที่เรียกว่า ฟอเรนเคอ
เทอแอก ในคฤศศักราช ๑๘๕๒ นั้นมีความว่า
เมื่อสมเด็จพระนางเจ้าได้ทรงเห็นซึ่งว่า ในประเทศ
แห่งใดได้ทำการค้าขายฝ้าย เพื่อที่จะจับตัวกุลา
ที่หนีไปจากเรือค้าขายของอังกฤษ เข้าไปใน
เขตแดนประเทศนั้น ๆ ส่งตัวคืนแล้ว
สมเด็จพระนางเจ้า พร้อมด้วยเคาน์ซิลจะออกคำ
ประกาศว่า กุลาซึ่งมีได้ปะนทาย ซึ่งหนีมา
จากเรือค้าขายของประเทศนั้น ๆ เข้ามาในพระ
ราชอาณาเขตของสมเด็จพระนางเจ้า จะจับตัวส่ง
คืนไปยังเรือซึ่งได้ และหมายกำหนดการ
ที่จับตัวส่งนั้นโดยอย่างไรก็ได้ แล้วแต่จะทรง
เห็นควร บัดนี้สมเด็จพระนางเจ้าได้ทรงทราบ
ความว่า ได้จับกวาวไว้เรียบร้อยแล้ว เพื่อจะจับ
ตัวกุลาที่หนีไปจากเรือค้าขายอังกฤษ เข้าไป
ในพระราชอาณาเขต ของสมเด็จพระนางเจ้าแม่ดิน
สยามส่งตัวคืนไป จึงทรงพระราชดำริให้อ่านา
ที่มีอยู่ในพระองค์ ความว่าในพระราชบัญญัติ
ฟอเรนเคอเทอแอกในคฤศศักราช ๑๘๕๒ นั้น
พร้อมด้วยเคาน์ซิล มีพระบรมราชเสาวนีย์
คำทูลให้ประกาศเป็นพระราชบัญญัติว่า ตั้งแต่
เวลาที่ได้ประกาศพระราชบัญญัตินี้ ในตอนก่อน
เคตเซกแล้ว ถ้ากุลาที่มี ไขท่ายหนีไปจากเรือ
ค้าขายฝ้ายสยาม ในพระราชอาณาเขตสมเด็จพระ

พระนางเจ้าแล้ว ให้จับตัวส่งคืนไปในเรือซึ่งได้
แต่แม้ว่าผู้ที่หนี ไปนั้น ทำความผิดที่กฎหมาย
เป็นข้อฉ้อฉลในพระราชอาณาเขตนั้น ก็ให้ศาล
ที่มีอำนาจชำระทำโทษไว้ก่อนจึงส่งตัวไป ให้หลอก
กลมมิดชันเออในพระคลัง ของสมเด็จพระนางเจ้า
แล้วท่านไร้ออเนอร์เบอเออคานวอล ท่านไร้ออ
อระเบอโลกเนตแควนโบน แล้วท่านไร้ออเนอร์เบอ
สเตรเนอเออโรวาเทียววลโปลี ซึ่งเป็นเสกตรศ
ตารีเอฟลเทสของกรมเด็จพระนางเจ้าขึ้น บังคับจับ
การไว้ตลอด ตามพนักงานทอญ
(เซนชือ) เชนนิตชวารีชอน

ประกาศทั่ว ๆ สำหรับเมืองนครเชียงใหม่

ด้วยสมเด็จพระเจ้าบรมวงษเธอ เจ้าฟ้ามหา
มาลากรมพระบำราบปรปักษ์ โปรดเกล้า ฯ ให้ส่ง
ประกาศสำหรับเมืองนครเชียงใหม่ ๓ ฉบับ มาลง
ราชกิจจานุเบกษาให้ทราบทั่วกัน ลงวันที่ศาลว่า
การกรมมหาดไทย แต่ฉวันพุธ เดือนสามแรม
ห้าค่ำ ปีวอกฉศก ๑๒๖๖ ฉบับหนึ่งมีความว่า
พระยาราชสีมการากร ข้าหลวงใหญ่ผู้ว่า
ราชการสามหัวเมือง แจ้งความมายังพระเจ้า
อินทวิชยานนท์ เจ้านครเชียงใหม่ ด้วยพระเจ้า
อินทวิชยานนท์มีพิชิตปรีชากร ซึ่งได้เสกขึ้นมา
ทำราชการสามหัวเมืองฝ่ายเหนือโปรดเกล้า ฯ มีรับ
สั่งว่า การบ่อนเบี้ยการพร้าต่าง ๆ เป็นการชั่ว
ร้ายทำให้เกิดโจรผู้ร้าย แลราษฎรได้รับความยาก
จนมิชคายสืบตัวเป็นทายเป็นค่า แลตั้งรับอาญา
แผ่นดินได้ความอันทรายต่าง ๆ เสียมากหนักหนา
แลการบ่อนเบี้ยต่าง ๆ มากมิได้มีในบ้าน
เมือง เพราะฉะนั้นในเร็ว ๆ นี้ จึงให้ตั้ง
หมายหนัก หากจะละเมิดมิข้อไปไม่ เพราะฉะนั้น

ตั้งแก๊งค์ออกไปให้ข้าหลวง
 ฎกรมเมือง แลกรมพระคลังสำหรับเมืองตรวจตรา
 ว่ากล่าวห้ามปราม ข้าราชการให้เข้านายราษฎรผู้หนึ่ง
 ผู้ใดเล่นการพนันขึ้นต่อ ซึ่งเป็นการเสียดจรรยา
 เคารพหยาบ มิได้มีเสียแก่ถิ่นเป็นวิธชาติ เว้นไว้แต่
 การแข่งม้าแข่งเรือแข่งคน แลหมากรุกซึ่งเป็น
 การสนุกรื่นแก่คนหนุ่มหญิง มิใช่โทษผู้
 บังคับก็ยกย่องเล่นการพนันต่าง ๆ อย่างหนึ่งอย่าง
 ใดก็ดี ลักลอบซ่อนเร้นเช่นขยาบยักยิบเพื่อจะ
 เล่นการพนันเสียดจรรยา เคารพหยาบ มิได้มีเสีย
 ไม่ว่าโทษทัณฑ์มากแฉน้อย ให้เจ้าพนักงานกรม
 เมืองขุนเมืองไปสืบค้นแล้ววัน ผู้รักษาท้องที่ผู้
 ได้รับความจับตัวมีผู้กระทำความผิด
 ย้านเมืองให้พิจารณา ถ้าได้ความเป็นหลักฐานผู้
 เล่นการพนันขึ้นต่อแก่ถิ่นแล้วคนเกี่ยวกติก หมาย
 คนกติก ใดเสียกติก ให้ชำระเอาเงินที่เสียได้เป็นเงิน
 ของหลวงให้สิ้น ถ้าสิ่งทีเล่นแก่กัน มิได้มีพิ
 ญาติคนหนึ่งคราวหนึ่งค่า ๓ แดบลงมาให้ใหม่คน
 หนึ่งเป็นเงิน ๓๐ แดบ ถ้ากว่า ๓ แดบถึง ๑๐
 แดบให้ใหม่คนละ ๑๐๐ แดบ ถ้าเกินพิได้เสีย
 กว่า ๑๐ แดบขึ้นไป ให้ใหม่คนละ ๒๐๐ แดบ
 แล้วให้เขียนหลัง ๓๐ ที่ เงินสี่ใหม่ให้ขึ้น
 เป็น ๔ ส่วน ให้แก่ผู้ว่าความมาต่อเสียดแก่
 เจ้าพนักงานส่วนหนึ่ง ให้แก่เจ้าพนักงานผู้จับกุม
 แลนำพิจารณาว่ากล่าว ได้ความจริงนี้ส่วนหนึ่ง
 ให้เป็นค่าธรรมเนียมแก่ส่นามผู้ พิจารณานี้ส่วนหนึ่ง
 ให้แก่เจ้าผู้ครองเมืองนี้ส่วนหนึ่ง ถ้าแลมีผู้กระทำ
 ความผิดลักลอบเล่นการพนัน ในที่แห่งหนึ่งแห่งใด
 แดบ้านขุนเมือง แลเจ้าพนักงานในกรมยุติธรรม
 ผู้แล้วละเลยเสียมิได้ว่ากล่าว จับกุมมาปรับโทษ
 ความอาชญา หลวงรัฐด้วยประการใด ๆ ให้

แจ้งความแก่เจ้าผู้ครองเมือง แลคิดอ่านต่อว่า
 แก่ตัวผู้กระทำความผิดพิจารณาให้โตเทจริง ใ
 ความจริงว่ามีผู้เล่นการพนัน กระทำผิดความรั
 ถึงแก่ความเสียหายของท้องที่ แลส่นามบ้านเมือง
 แก่คนที่หลาย ซึ่งควรระวังว่ากล่าวจับกุมตามว่าที่
 พนักงานจงใจแก่หลังละเว้น ไม่ตักเตือนผู้ช้อยให้
 ว่ากล่าวจับกุมเข้ามาปรับโทษ ก็ให้ใหม่เจ้าหน้าที่
 ต่าง ๆ อันควรระวังว่ากล่าวแลไม่ว่ากล่าวนั้น ถึง
 มีผู้ทำผิดแล้ว ให้ขึ้นเป็นสองภาคเป็นของ
 เจ้าผู้ครองเมืองส่วนหนึ่ง เป็นของข้าหลวง
 ผู้ใดตักเตือนตรวจส่วน ๑ ถ้าข้าหลวงละเลยเสีย
 มิได้ตรวจตราว่ากล่าวตักเตือน บังคับให้การ
 พนันขึ้นต่อ ซึ่งผิดกฏหมายมีขึ้นในบ้าน
 ในเมือง เมืองนครเข็ญใหม่ เมืองนครลำปาง
 เมืองนครลำพูน ความทราบลงไปถึงเจ้าพนักงาน
 ในกรุงเทพฯ ประการหนึ่งประการใด ข้าหลวง
 แลเจ้าพนักงานต่าง ๆ จะต้องถูกตักเตือนหัก
 เงินเดือน ฎปรับโทษของโทษความการใหญ่แลน้อย
 ชากแลง่าย อนึ่งถ้าเจ้านายแลราษฎรจะมีการ
 ศพดี ฎมีการมงคลที่ทุกแคว้นใหญ่ผลของวิก
 หลวงศาลาอารามพระเจดีย์วิหาร จะมีการเล่น
 กติกบ่อนบ้าง ก็ให้มาแจ้งความต่อแก่บ้านขุนเมือง
 แลเจ้าพนักงานผู้ใหญ่ในกรมยุติธรรม ให้ห้าม
 ขอสั่ง สอดนุญาท ให้เจ้าพนักงานพระคลัง
 เรียกเอาค่าธรรมเนียมได้บ่อน บ่อนหมากแก้ว
 วันหนึ่งวงละ ๕๐ แดบ บ่อนหมากหัวแคะแล
 กู้ซึ่งมีวิธีเล่นเหมือนอย่างหมากแก้ว เป็นแต่
 ยักยิบแก้ไขเล็กน้อย ให้เรียกเหมือนหมากแก้ว
 บ่อนโปบ่อนแก้ว แลการพนันอื่น ๆ ซึ่งคล้าย
 ใกล้เคียง ฎเป็นแต่ยักยิบวิธีที่ ไม่ถนัด
 ๒๐ แดบ ให้บอกแปลกันแฉการ

เล่นอื่นต่าง ๆ ซึ่งวิธีที่เล่นคล้ายกับไปย้ออีกวันหนึ่ง
 วงละ ๑๖ แดบ ไฟของไฟของแสงไฟต่าง ๆ
 วันหนึ่งวงละ ๕ แดบ ไฟงาค้อเติมต่าง ๆ
 วันหนึ่งวงละ ๒ แดบ การพนันอื่น ๆ นอก
 จากนี้ห้ามมิให้อนุญาต ถ้าในการพนันที่อนุญาต
 แล้วผู้ขออนุญาตทำทนายให้ ว่าแต่การเดิน
 เล็กน้อย เป็นบ่อนอสุติพนันที่ใครเสียไม่ถึงควาระ
 ๒ แดบ ก็ได้เอาค่าอนุญาตตามกำหนดนี้ ให้
 ทำเป็น ๔ ส่วนยกเสีย ๓ ส่วนเอาแก่ส่วน ๑
 ในค่าอนุญาตทั้งปวงเหล่านี้เป็นเงินหลวง แล้วให้
 ผู้ขออนุญาตเสียค่าทนายพนักงาน ไม่ว่าขออนุ
 ญาติอย่างมากระดน้อย วยหนึ่งทราวมหาศไทย
 ๕ แดบ ทนายตีธรรม ๕ แดบ ทนายสัง
 ๕ แดบ ค่าหนังสือโต้แก้เสมียนผู้เขียน ๒ แดบ
 ห้ามมิให้เจ้าพนักงานเรียกเอาค่าเหล่านี้ไปกว่านี้ แล
 ห้ามมิให้เจ้าพนักงานให้หนังสืออนุญาต ในงานเคี้ยว
 ถั่ว ๓ วันไปเป็นอันขาด แลห้ามมิให้อนุญาต
 หลายแห่งหลายราย แลมิให้อนุญาตในการทวน
 เล็กน้อย ฎผู้คิดแอบแฝงทำกรอขายมิใช่เช่นงาน
 บุญทานใหญ่โดยสุจริต ตามที่ได้กำหนดมานี้เป็น
 อันขาดที่เคี้ยว อึ่งกรูศ ๓ วัน สงกรานต์ ๓
 วัน งานเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระ
 เจ้าอยู่หัว ๓ วันนี้ ไม่ห้ามตามแต่ราชฎาระวัง
 เล่นสิ่งใดแห่งใดไม่ต้องมีหนังสืออนุญาต อนึ่ง
 หวรมที่นั้น ให้เจ้าพนักงานพระคลังอนุญาตให้เล่นไป
 จนถึงสิ้นศักราช ๑๒๔๗ ปี พันนั้นไปห้ามขาด
 มิให้เจ้าพนักงานให้หนังสืออนุญาต ให้ผู้หนึ่งผู้ใด
 เล่นหวรมที่ ฎาหวรมที่ขื่อฎากมเล่นต่าง ๆ ซึ่ง
 มีวิธีคล้ายคลึงแยกไปจากหวรมที่หวรมที่ขื่อ แต่
 อย่างหนึ่งอย่างใดเป็นอันขาดที่เคี้ยว ถ้าผู้ใดมี
 จังคทั้งหวรมที่ ฎากการเล่นที่วิธีคล้ายคลึงอย่าง

หนึ่งอย่างใดระอาทวิเป็นโทษอันหนัก ขอให้พระเจ้า
 อินทวิษยานนท์ พระเจ้านครเชียงใหม่ทวงเอากำหนด
 กฎหมายอันนี้ มีอาณาประกาศใช้ตั้งไป
 แรงความมาฉวัน คำบวรดศก ๑๒๔๖
 หนังสือประกาศนี้ ใ้ไป เมืองนครเชียงใหม่
 เมืองนครลำพูน ลงวันอังคาร เดือนอ้าย ขึ้นค่ำหนึ่ง
 บวรดศก มีไป เมืองนครลำปาง ลงวันพุธ
 เดือนสิบสอง แรมสิบค่ำ บวรดศก ความ
 ต้องกันทั้ง ๓ มบัย
 เจ้าสุริยวงวร เจ้าไชยสงคราม หลวงราญ
 รอนวิราชกรมทหาร ซึ่งรับอำนาจพระเจ้านคร
 เชียงใหม่ ขอประกาศให้เจ้านายทั่วพระยาราชวง
 แลคนต่างประเทศ แลคนหมามัก ให้ทราบทั่วกัน
 ว่า ทุกวันนี้มีคนพาลทุริตคิดทำร้ายให้ผิด
 แขนงอย่างกฎหมายมาแต่ก่อน คยหากาณัดดี
 มีกตายน้พลอง หลวงแหลมแลเครื่องสาตราวุธ
 ต่าง ๆ ครั้นเวลาค่ำ เภ็นไปมาในเวียงนอกเวียง
 มีทำทวิเป็นคนร้ายทะเลาะวิวาทพันแทงทขุคิรายมู
 อยู่เนือร ๆ เพราะกันี้ คัมแล้ววันออกหมายประ
 ภาคนี้ตั้งไป ห้ามมิให้เจ้านายทั่วพระยาราชวง
 แลคนต่างประเทศ แลคนหมามักถือเครื่องสาตรา
 วุธต่าง ๆ เภ็นไปมาตามถนนหนทางใหญ่น้อยใน
 เวียง นอกเวียง กำหนดห้ามตั้งแต่เวลาห้าค่ำไป
 จนถึง ๑๑ ท่มจวนแจ้ง ถ้าทวบทั่วกันแล้ว ยังมี
 พังคำประกาศยังอาฎือเครื่องสาตราวุธต้องกำหนด
 ห้ามตั้งทวิไว้ข้างล้งนี้ เจ้าพนักงานกรมทหาร
 จะจับตัวส่งไปยังกรมเมือง เจ้าพนักงานกรมเมือง
 จะปรับโทษตามกำหนดกันี้ ไม่ได้มไม้กลมไม้
 แหลม ยาวตั้งแก่กัมหนึ่งขึ้นไปค่าจับไปเงิน ๕
 แดบซังคอก ๗ วัน คายมีกเทศกัมคัมต่าง ๆ
 ค่าจับ ๑๐ แดบซังคอก ๒๐ ถึงขึ้นต่าง ๆ

ถ้ารับ ๓๐ รอบชังกอก ๒ เดือน ถ้าถือเครื่อง
 ลาดราวอุจุกหาว ๆ มีขาดจะ จะรับใหม่ให้
 อดอาหารสามวันแล้วชังกอกอีกเก้าวันหนึ่ง
 คัดแต่ย่ำคั้งแล้ว ถ้าเจ้าชายทั่วพระยาราชวงศ
 คนต่างประเทศ แลกเทศนิกร เก็บไปมาตามฉ
 พนทางในเวียงทั่วไป นอกเวียงตั้งแต่นอกประตู
 แพรออกไปถึงวัดอุตุคุก ขี้ ไปถึงเหนือคำหิน ทาพระ
 เกรียบตลอดไปตามถนนเหนือเวียง จนถึงประตู
 เมือง ให้จุกได้สามไฟ ถ้าผู้หนึ่งผู้เคเกินโยมา
 ในเวียงนอกเวียงตามประกาศห้ามไว้ ถ้าผู้
 ผู้ใดไม่ทำตามไฟเกินโยมาอีก ๆ ตามอา
 โห ไม่เชื่อฟังตีประกาศไว้ จะให้ทหารจับเอา
 ตัวมัดไว้บนเวตารุ่งสว่างรุ่งจะปล่อยตัวไป แต่ไม่
 ต้องเสียค่าจับ โหทำนทัพวงประพุกิตตามประกาศ
 นี้เทอญ

ประกาศมา ฉนวนอาทิตย์ เดือนสิบสอง แรม
 สิบสี่ค่ำ บัวออกศก ๑๒๔๖

พระองค์เราเป็นเจ้า พระเจ้าอินทรวชิยานน
 เจ้านครเชียงใหม่ ให้ปฏิญาด้วยท่านข้าหลวงใหญ่
 แลเจ้าชายทั่วพระยาเหนือสยาม เสนพร้อมกันว่า
 แแต่ก่อนราษฎรผู้ทำนา ต้องเสียเข้าขึ้นฉางตามเข้า
 เข้าต่าง ๑ เช่น ๒ ต่าง ราษฎรต้องขึ้นมาส่ง
 แลก็ต้องเกณฑ์ออกไปซ่อมไปคำ ราษฎรที่ย่าน
 โกลเมืองโกลต้องได้ความลำบาก ๒ ครั้ง ๓ ครั้ง
 จึงเห็นว่าถ้าเก็บเงินตามเหนือที่ทำได้ทำนา ถ้าง ๒๐
 ว ขาว ๒๐ ว เรียกว่าไร่นึงเป็นเงินครั้งแถบ
 แม้นว่าราษฎรจะต้องเสียมากกว่าแต่ก่อนน้อยคั้ง
 ก็ไม่ต้องได้ความลำบาก ๒ ช้า ๓ ช้า บัวยการ
 แแรงและสี่ย้อมตกค่าและค่าเข้า เจ้ามาส่งพระ
 เสนออย่างนี้ พระองค์เราจึงทั้งให้ศานนธรรมสรร
 ปรณเสนาออกตรวจกรมประเมินนา เจ้าชายทั่วพระ

ยา และราษฎรทั่วไปในจำนวนบัวออกศกนี้ เว้น
 ครัวแต่เมืองหัวด่านชั้นนอกคือ เมืองเชียงใหม่ เมือง
 เชียงแสน เมืองฝาง เมืองงาย เมืองข้าย เมืองแม่
 ลองสร เมืองขุขยวม เมืองยอนนอกจากที่เหล่านั้น
 ถ้าเจ้าชายทั่วพระยา และราษฎรทำนาเต็มเหนือท
 ถ้าง ๒๐ ว ขาว ๒๐ ว เรียกว่าไร่นึง ให้
 เรียกแต่เงินแทนเข้าขึ้นฉางไร่นึงครั้งแถบ ถ้านัก
 เสียเจ้าของนาขาดได้วาไร่นึงได้เข้าไม่ถึง ๕ คาง
 ให้เรียกแต่สิ่งหนึ่ง ถ้าที่ไม่ได้เข้าเข้าให้เรียกเอา
 คานาเลย แต่ราษฎรทำนาอดให้เรียกเอาคนที่ทำ
 ไร่นึงสิ่งหนึ่ง ถ้าไม่ได้กินก็ไร่นึงสามอัฐ
 ถ้านักนาอดเข้าเสียขายไม่ได้อีก แต่ผู้ทำนา
 ขาดได้อาให้เก็บเลย ถ้าราษฎรมีได้ขายเข้าเพ
 แแต่ทำกินจะใช้เข้าแทนเงินศกนราคาวันเมือง เสน
 ต้องรับเอาเข้า เมื่อเสนาจะออกตรวจแถบประเมิน
 นาค้องพร้อมด้วยแก่บ้านนายแคว้น เมื่อได้รับ
 เงินค่านาแล้ว ต้องทำฎีกาไปสรให้แก่ราษฎร
 ถ้าเก็บเงินได้ในเขตแดนมากน้อยเท่าใด ให้
 ผู้แทนแก่บ้านเจ้าของท้องแคว้นเอาสิบหยิบหนึ่ง ให้
 เงินค่านานี้จากเสนาแบ่งเป็นสามส่วน ให้แคว้น
 ส่วนหนึ่งเป็นของแก่บ้านสองส่วน ห้ามมิให้แคว้น
 แก่บ้านเสนาคบคิดกันถือราษฎร ให้นอกเหนือเหลือพิ
 กัด และห้ามมิให้เกณฑ์ขอแรงแก่ราษฎรชน
 เข้าซ่อมเข้า และเรียกค่าฎีกาค่าตัวค่าธรรมเนียม
 เสียเกิน ประการหนึ่งประการใด และห้ามมิให้
 เกณฑ์ให้ราษฎรเลี้ยงคฤหาเรทการใด ๆ ให้เป็น
 ทั่วยลารและเสียประ โยชนแก่ราษฎรเป็นอันขาดก็
 เกียว ถ้ามีพึงจะเอาแคว้นแก่บ้านเสนาเป็นมห
 โทยกาศนค ให้เสนาส่งเจ้าสารขึ้นใส่ฉางหลวง
 ไว้ใช้ราชการหนึ่งสองหมื่นต่าง เงินจำ
 ราชการแผ่นดิน เงินสี่หมื่นตามหนังสือพิมพ์

เงินและเข้าเป็นค่าส่วน ส่งเดือนและส่วนให้สตรี
 นับแต่วันได้รับทราบก็ไป ถ้าเสนาไปทำกรรมที่ฤ
 ภาคคเนการตติประดาราโค ห้ามมิให้มาพึ่งร้อง
 ปรนอินชาก จะต้องส่งเข้าแลเงินจรมตาม
 กำหนดที่ไว้ไว้ อนึ่งเจ้านายท้าวพระยาอัน
 ต้องในกำหนดที่ไว้ที่ไปนี้ ใดทำนาของตนเอง
 มิใช่ของบ่าวไพร่แลนาผู้อื่นแยะแยะ ก็ให้เสนา
 ๑๐๐๐ ไร่ นาน้ำอยู่ปราศ ๕๐๐ ไร่ เจ้าราช
 วงษบุรีรัตน เจ้าราชบุรุษคนละ ๒๐๐ ไร่
 เจ้าราชดำพรหม เจ้าราชภาคินัย เจ้าราชภาคิ
 วงษ เจ้าสุริยวงษวง เจ้าไชยสงคราม พระยา
 อุตวรารคนละ ๕๐ ไร่ เจ้าชายเจ้าหญิงที่มีอายุแต่สิบ
 หกขึ้นไป ถ้าเป็นบุตรเจ้าเมืองให้วันคนละ ๕๐ ไร่
 เปนหลานเปนมบุตร ของบุตรเจ้าเมือง ๓๐ ไร่
 พี่น้องเจ้าเมืองร่วมบิดามารดา คนละ ๕๐
 ไร่ หลานบุตรพี่น้องเจ้าเมืองคนละ ๒๐ ไร่
 เสนาเจ้าเมืองคือบุตรของหลาน ที่ตั้งในกำหนด
 นี้คนละ ๑๕ ไร่ พระยาเค้างนาม ๒ นาย
 คนละ ๕๐ ไร่ พระยาสนามชั้นที่หนึ่ง ๑๐ นาย
 คนละ ๓๐ ไร่ พระยาสนามชั้นที่สอง ๑๐
 นายคนละ ๒๐ ไร่ พระยาสนามชั้นที่สาม
 ๓๐ นาย คนละ ๑๐ ไร่ พระยาแก้วคนละ
 ๒๐ ไร่ พระยาในคุมหลวง ๘ คน ๆ ละ ๒๐
 ไร่ พระยาในอุปราช ๔ คน ๆ ละ ๒๐ ไร่ นอกจาก
 กำหนดมานี้ไม่ละเว้น ถ้าเจ้านายอันเป็นทั้ง ๒
 ฝ่าย คือเปนมบุตรเป็นน้องเจ้าเมืองด้วย ให้
 เว้นแต่ส่วนบุตร ถู้น้องเจ้าเมืองแต่อย่างเดียว
 อย่างให้วันทั้ง ๒ อย่าง ถ้าเจ้านายที่ตั้งอยู่ใน
 กำหนดนี้ไว้ด้วยสัญญาบัตร เปนที่เจ้านายผู้ใหญ่
 ก็ได้วันให้ทั้ง ๒ กำหนด คือส่วนที่เป็นบุตร

เจ้าหลานเสนาเจ้าเมือง ก็ให้วันตามที่ไว้เป้น
 ที่ตามกำหนดนี้ ก็ได้วันตามกำหนดที่เจ้าผู้ใหญ
 ถ้าในเจ้าฝ่ายเหล่านี้ ไม่มีนาของตัวเองที่จะ
 วนนี้ ไปคุ้มครองญาติพี่น้องพวกพี่น้องบ้างใคร
 นี้ไม่ได้ ในเงินที่จะต้องยกเว้นเป็นส่วนตัวเจ้านาย
 ท้าวพระยานั้น ต้องยกเว้นไปมากน้อยเท่าใด
 ก็ให้เสนาเรียกเอาไปรับ ยกเว้นที่เจ้านายคนนั้น
 มาตั้งเจ้าพนักงานแทนเงิน แต่เอาขึ้นไว้ที่ขึ้นชาก
 นี้ ก็ให้ยกส่งเงินไว้เงินชากตามตำแหน่ง
 แต่ไม่ได้หักเงินหลวง ถ้าจะมีการทูลเรื่องวิวาท
 อย่างหนึ่งอย่างใดในการเถียงแลส่งค่านา เราไว้
 อำนาจอาญา แต่พระยามหาศไทยยุติธรรม
 พระคลังทั้ง ๓ พระอภัยมณีพระวิเศษนามกรม
 อาญาทั้งมาฉวีเสาร เดือนสาม ขึ้นห้าค่ำ บัวอก
 ฉศก ศักราช ๑๒๕๖

พระราชพิธีตรุษจีน

ด้วยพระยารัษฎานุประดิษฐ์มหิศรภักดี รัชมะบรม
 ราชโองการใส่เกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
 สั่งว่า ให้มีพิธีพระสงฆ์ ๒๐ รูปไปรับพระราช
 ทานฉัน ที่พระที่นั่งราชภาวิณีฉิม ฌวัน
 เดือนสาม แรมสิบสามค่ำ แรมสิบสี่ค่ำ ฌวันเดือนสี่
 ขึ้น ๑ ค่ำ บัวอกฉศก เวลาเช้าฉันทั้ง ๓ วัน
 ฌวันแรมสิบสี่ค่ำเดือนสาม เวลาบ่ายพระสงฆ์
 ๒๐ รูปจะไปรับพระพุทธรูปที่ ขนพระที่นั่งสุทไธ
 ษวิกรมย์เหมือนตกกับ

ตั้งตำแหน่งข้าราชการ

ให้นายจำพวก เปนหลวงสิทธินาอเรนมหาศ
 เลกเรนสิทธิ ถือศักดิ์นา ๘๐๐ ๑ ๑
 ตั้งแต่ณวันเสาร์ เดือนสิบเอ็ด ขึ้นสิบสองค่ำ
 ปีเถาะเชกศก ศักราช ๑๒๕๑ เป็นวันที่ ๓ ๕ ๗ ๙
 ในรัชกาลนี้ด้วย